

Tilsynsrapport: Skaland Graphite AS

Dato for tilsyn: 10. mars 2016.

Saksnummer hos Fylkesmannen: 2016/1474-8.
Kontrollnummer: 2016.001.I.FMTR

Kontaktpersoner ved tilsynet:

Fra virksomheten: Trond Abelsen Hugo Jørgensen Gunnar Jakobsen	Fra Fylkesmannen: Lisa Bjørnsdatter Helgason May-Helen Holm
--	--

1. Resultater fra tilsynet

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert hos Skaland Graphite AS under tilsyn 10. mars 2016.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen to uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Under tilsynet avdekket Fylkesmannen følgende avvik:

1. Virksomhetens dokumenterte internkontroll for ytre miljø har mangler, og oppfyller ikke kravene i interkontrollforskriften.
2. Drift og kontroll med oljeutskilleranlegget er ikke tilfredsstillende.
3. Lagring av farlig avfall er ikke tilfredsstillende.

Avvik er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Vi ber Skaland Graphite AS om en skriftlig bekreftelse innen 15. mai 2016 for at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter tilsynet er nærmere beskrevet på side 3.

Vi takker for god mottagelse og godt samarbeid på tilsynsdagen.

8.4.2016

Dato

*Fylkesmannen i Troms
(etter fullmakt)*

Lisa Bjørnsdatter Helgason
kontrollør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

2. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 971766530	Eies av (org.nr): 986002480
Besøksadresse: Skaland, 9385 Skaland	Telefon: 77858100
Bransjenr. (NACE-kode): 08.990	E-post: skaland@grafit.no

Kontrollert anlegg

Navn: Skaland Grahite	Anleggsnummer: 1929.0002.01/1929.0028.01
Kommune: Berg	Saksnummer: 2016/1474-8

3. Bakgrunnen for tilsynet:

Hensikten med tilsynet var å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i tillatelse av 6. januar 2009 (Trælen) og 24. januar 2002 (oppredningsverket), eller i medhold av forurensningsloven med forskrifter, overholdes. Det hadde i forkant av tilsynet kommet klager på avgang i fjæra, og generende støvutslipp.

Under tilsynet ble det kontrollert om virksomheten har systematiske tiltak som sikrer at virksomheten opptrer i henhold til lovgivningen, har tilstrekkelige driftsrutiner og kontroll av oljeutskiller, overholder utslippskrav satt i tillatelsen, samt håndterer kjemikalier og farlig avfall forsvarlig

Tilsynet ble gjennomført 10. mars 2016, og omfattet en gjennomgang av dokumenter (skriftlige og elektroniske), intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen og befaring på anleggene (Trælen og Skaland).

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket under tilsynet.

Fylkesmannen har under tilsynet ikke vurdert andre forhold ved virksomheten. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

4. Oppfølging etter tilsynet

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten.

Fylkesmannen i Troms ber om en skriftlig redegjørelse for at avvikene er rettet innen 15. mai 2016.

5. Regelverk og definisjoner

- Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 (forurensningsforbudet) og § 11 (utslippstillatelse).
- Forskrift av 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 (farlig avfall).
- Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 4 (plikt til internkontroll) og § 5 (innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon).

- Lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukstjenester (produktkontrollloven) § 3 a (substitusjonsplikt).

Informasjon om regelverk finner du på www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, og forskrift hjemlet i denne lov eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

6. Kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontroller fra Fylkesmannen, jf. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse.

Skaland Graphite AS skal betale gebyr etter gebyrsats 2 på kr. 16 300,-.

7. Avvik og anmerkninger

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens tilsyn:

Avvik 1

Virksomhetens dokumenterte internkontroll for ytre miljø har mangler, og oppfyller ikke kravene i interkontrollforskriften.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, tillatelse av 6. januar 2009.

Kommentarer:

Skaland Graphite AS hadde ikke gjennomført risikovurdering for ytre miljø ved virksomheten på Trælen.

Det er et krav i interkontrollforskriften § 5, punkt 6 at virksomheter skal «*kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene*». Det er krav om skriftlig dokumentasjon på dette.

Vi gjør oppmerksom på at internkontrollen skal være et «levende dokument» som oppdateres kontinuerlig og systematisk i takt med endringer i bedriften (for eksempel ved endringer i personalet, endringer i arbeidsoppgaver og rutiner, samt endringer i risikoforhold).

For mer informasjon om interkontroll, se www.regelhjelp.no.

Avvik 2

Drift og kontroll med oljeutskilleranlegget er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, tillatelse av 6. januar 2009, forurensningsloven § 7.

Kommentarer:

- Det foreligger ikke dokumenterte drifts- og tømmerutiner for oljeutskilleranlegget ved Trælen, og virksomheten kan heller ikke dokumentere rutiner for vedlikehold av anlegget.

Virksomheten kan ikke dokumentere at oljeutskilleranlegget blir rutinemessig tømt for sand, olje og slam. Siste tømming av oljeforurenset masse er datert 24. oktober 2011.

I henholdt til tillatelsens punkt 6 skal det «utarbeides drifts- og tømmerutiner for renseanlegg for olje og partikler. Anlegget skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til en hver tid overholdes. Drifts- og tømmerutiner for renseanleggene skal kunne fremvises ved eventuell kontroll».

I henhold til internkontrollforskriften § 5, punkt 7 skal virksomheten ha skriftlige rutiner for å sikre at oljeutskilleren fungerer tilfredsstillende. Dette innebærer periodisk tømming/kontroll av oljeutskilleranlegget, periodisk kontroll av oljelagets tykkelse i oljeutskiller, samt vedlikehold av anlegget.

- Virksomheten kan ikke dokumentere at oljeutskilleranlegget er dimensjonert for de faktiske vannmengder som tilføres.

Oljeutskilleranlegget er anlagt ca. 60 meter utenfor tunnelåpningen. Fra tunnelåpningen ledes oljeholdig vann ca. 40 meter fra tunnel i en åpen avrenningsgrøft mot oljeutskilleren. Virksomheten opplyste på telefon 31. mars 2016 at det er lagt rør de siste 20 meter inn mot oljeutskilleren (på strekninga fra avkjøringa ved sprengstofflageret til oljeutskilleranlegget). På tilsynsdagen var det store snømengder som gjorde det vanskelig å undersøke eventuelle tilførselsrør. Etter en gjennomgang av bildemateriale fra tidligere tilsyn ved virksomheten, ser det ut som det er lagt rør under vei ved avkjøring til sprengstofflageret, men vi kan ikke se at vannet går videre i rør fra avkjøringa og ned mot oljeutskilleranlegget. Vi ber virksomheten sende dokumentasjon på at vannet er lagt i rør på strekninga fra avkjøring ved sprengstofflageret til oljeutskilleranlegget.

Virksomheten har ikke dokumentasjon på at oljeutskilleren er dimensjonert for vannmengdene som tilføres. Det er stilt krav i tillatelsen om at dimensjonering av renseanlegget skal kunne fremvises ved kontroll (punkt 3 i tillatelsen av 6. januar 2009).

Fylkesmannen antar at det spesielt i snøsmeltingsperioden kan bli tilført store mengder vann gjennom avrenningsgrøft inn på oljeutskilleren. Hvis inngående vannmengde overstiger oljeutskillerens kapasitet vil renseeffekten reduseres, fordi oppholdstiden går ned.

Likeledes vil store vannmengder kunne medføre at avrenningsgrøfta, som går mellom tunnelåpning til avkjøring til sprengstofflageret, oversvømmes. Dette kan medføre at oljeholdig vann fra graven/tunellen ledes vekk fra avrenningsgrøfta, som igjen kan medføre at oljeholdig

vann ikke når oljeutskilleren, men går urensset ut i resipient. Til sist vil Fylkesmannen påpeke at oljeholdig vann som ledes i ei avrenningsgrøft uten fast dekke, vil kunne trenge ned i grunnen slik at man får forurensning av grunnen i området rundt avrenningsgrøfta.

- Virksomheten har ikke risikovurdert bruken av avfettingsmidler i graven/tunellen.

Effekten av en oljeutskiller avhenger av oljens tetthet og dråpestørrelse, da hovedprinsippet i en oljeutskiller er at oljen skal flyte opp til overflaten. Noen kjemikalier (som for eksempel avfettingsmidler) kan medføre at oljen dispergerer eller emulgerer i vannfasen, noe som kan redusere oljeutskillerens gravimetriske funksjon. En oljeutskiller er ikke konstruert for å rense annet enn oljeholdig avløpsvann, og det er derfor viktig å tilpasse kjemikaliebruken slik at oljen ikke blir løst i vannfasen.

Vi ønsker også å få tilsendt en beskrivelse av hvordan oljeutskilleranlegget er oppbygget, da dette ikke kunne fremvises på tilsynet. Virksomheten må sende inn en situasjonsplan som viser tilførselsledninger/grøfter, plassering av sandfang, oljeutskiller og prøvetakingspunkt, samt utslippspunkt til resipient.

Avvik 2

Lagring av farlig avfall er ikke tilfredsstillende

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 29-4, avfallsforskriften § 11-5.

Kommentar:

Ved oppredningsverket er det plassert to containere. Den ene containeren er låst og inneholder kjemikalier. Den andre containeren var ved tilsynet ulåst (ødelagt lås) og inneholdt farlig avfall. Inne i denne containeren sto det bøtter med farlig avfall som ikke var merket. I tillegg sto det oljefat ute på baksiden av bygget (med innhold) som ikke var merket. Ved Trælen var det også en container for farlig avfall. Her var døra til containeren ødelagt, og det sto noen dunker med farlig avfall som ikke var merket.

Vi vil påpeke at ved Skaland Graphite AS ligger boligbebyggelsen tett på. Det er dermed uheldig å ha farlig avfall stående lett tilgjengelig for uvedkommende.

I henhold til avfallsforskriften § 11-5 skal farlig avfall tas hånd om på en forsvarlig måte. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Vi gjør samtidig virksomheten oppmerksom på at papirutgaven av deklarasjonsskjema vil fases ut snart, og det er allerede nå et system tilgjengelig for elektronisk deklarerer. Les mer på avfallsdeklarerer.no og Miljødirektoratets egen hjemmeside (miljodirektoratet.no).

Se for øvrig, Miljødirektoratets faktaark M-284/2014 om håndtering av farlig avfall.

Anmerkning

Virksomheten mangler prosedyrer i driftsjournal for visuell kontroll av avgangsledningen.

Det har ved flere tilfeller vært brudd på avgangsledningen ved Skaland Graphite AS. Ved store brudd på ledningen kan avgang havne i fjæra. I etterkant av disse hendelsene har virksomheten laget rutiner for daglig visuell kontroll av avgangsledningen, samt kontroll av avgangsledningen med trykkluft en gang per uke. Under tilsynet ble det imidlertid avdekket at dette ikke er prosedyrer som inngår i driftsjournalen som føres for hvert skift.

Virksomheten opplyste under tilsynet at det er flere år siden det sist var store brudd på avgangsledningen hvor avgang havnet i fjæra, men at det jevnlig oppdages små lekkasjer i overgangene på avgangsledningen. På bakgrunn av dette planlegger virksomheten å skifte ut nåværende avgangsledning med en avgangsledning uten overganger.

Andre kommentarer

I forkant av tilsynet hadde Fylkesmannen mottatt klage på støv fra en av naboene. Virksomheten kunne opplyse at det før august 2014 ofte var problemer med luftreanseanlegget, og at filterne måtte skiftes ofte. I august 2014 oppdaget de en feil som de fikk rettet opp, og fikk samtidig installert en luke for visuell kontroll av filterne. Virksomheten opplyste under tilsynet at de etter denne reparasjonen ikke har hatt synlige luftutslipp ved oppredningsverket, og at det ikke er behov for å skifte filter like ofte som før.

Det har ikke vært gjennomført målinger av støvutslipp ved bedriften siden 2012. Målingene den gang viste et utslipp ved sentralavsug som var 70 mg/Nm^3 , og et utslipp ved tørkeovn som var $9,3 \text{ mg/Nm}^3$. Det var opplyst fra det akkrediterte laboratoriet som gjennomførte målingene at det ved hovedavsug var for lave hastigheter i kanalen, som medførte stor usikkerhet knyttet til beregningen av avgassmengde. Det ble videre opplyst at dette kunne ha innflytelse på beregningen av utslipp i kg/h, men at det ikke ville utgjøre en feilkilde med tanke på støvutslipp i mg/Nm^3 . Også ved tørkeovn var det større isokinetisk avvik enn anbefalt, noe som skyldes større variasjon i hastighet over tverrsnittet i kanalen enn tillatt i standarden.

Det har ikke vært gjennomført støvnedfallsmålinger ved bedriften siden 2003. Målingene fra 2003 konkluderte med at de målte støvnedfall var lave sett i forhold til etablerte kriterier for støvnedfall i boligområder.

Det ble opplyst under tilsynet at støvmålinger skulle gjennomføres hvert 5 år. Det fremgår ikke av måleprogram, som ble sendt til Fylkesmannen etter revisjon i 2013 (datert 31.1.14), hvor ofte det skal gjennomføres målinger ved virksomheten. Det bør fremkomme av måleprogrammet hvor ofte slike målinger skal gjennomføres.

Fylkesmannen vil påpeke at det bør gjennomføres målinger i etterkant av at feil på luftreanseanlegget har blitt rettet. Dette er viktig for å undersøke om anlegget fungerer som det skal. Det bør også gjennomføres støvnedfallsmålinger ved virksomheten. Dette vil Fylkesmannen imidlertid eventuelt komme tilbake til i et eget vedtak.